

3. Брушневська І. М. Корекційно-педагогічні проекти в роботі з дітьми з особливими потребами. *Логопед.* 2015. № 8. С. 34–40.
4. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
5. Лозова У. І. Поняття «активність особистості» як категорія педагогіки. Київ: Рад. школа. 1982. № 2. С. 17-32.
6. Піроженко Т. О. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт». Тернопіль: Мандрівець, 2017. 104 с.
7. Хома Т. В. Поняття «мови», «мовлення» та «культури мовлення» у науково-лінгвістичній літературі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Педагогіка, соціальна робота.* 2011. Вип. 20. С. 173-175.

*Корнійчук Інна Миколаївна,
студентка магістратури спец. 012 «Дошкільна освіта»
Науковий керівник – к. пед. н., доц. Мельничук Л.Б.
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені акад. С. Дем'янука»*

ЕЙДЕТИКА ЯК ІННОВАЦІЙНА ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Трансформація державної політики у сфері дошкільної освіти передбачає запровадження принципово нових підходів до освітнього процесу – нестандартних, інноваційних, спрямованих на розвиток креативності та образно-асоціативної пам'яті, логічного та творчого мислення дітей дошкільного віку.

У цьому зв'язку проблема впровадження інноваційних технологій в освітній процес ЗДО набуває особливої актуальності.

У період дошкільного дитинства діти сприймають усе за допомогою зображень, тобто наочно, а тому навчання дітей, що базується на логічному мисленні та механічній пам'яті, не завжди дає результат. АІДЕТТУ допоможе нам вирішити цю проблему.

Ейдетика – це технологія з обробки, зберігання та відтворення інформації, в основі якої лежить використання найбільш ефективних та перевірених практикою прийомів запам'ятовування, заснованих на максимальному використанні образного типу інформації [1, с. 9].

Аналіз науково-педагогічної літератури засвідчив, що проблема застосування інноваційної ейдетичної техніки в процесі логіко-математичного розвитку дітей старшого дошкільного віку була предметом наукових розвідок Н. Волкової, Т. Дорошенка, Ю. Мурашевич, Т. Поніманської, Н. Рудницької, В. Старченко, Н. Тарнавської, та ін.

Ейдетичний образ є суб'єктивним, яскравим, візуальним. Тому ейдотехніку ще називають «живою» пам'яттю. Зрештою, Eidetics розмовляє з дошкільниками мовою. Він приваблює всі почуття дитини: дозволяє не тільки бачити, але й чути запах, спробувати; встановлює нові зображення через образи, добре відомі дітям.

Традиції ейдетики сягають своїм корінням епохи античності. Давні греки вважали, що людина думає, мислить ейдосами – образами. У її розумі, як на восковій табличці, виникають відбитки – образи того, про що вона думає, говорить, і в такому вигляді утримується в пам'яті [2].

Уперше термін «ейдетика» був озвучений німецьким психологом Еріком Йеншем, який вважав що ознакою ейдетизму є – емоційна забарвленість образів і довів, що образне мислення – закономірна стадія дитячого розвитку.

Глибокого вивчення та поширення дана методика набула у дослідженнях психолога О. Лурії, який об'єднав методики запам'ятовування у два основних напрямки: мнемотехніка (методи, у основі яких лежить вербально-логічне мислення) та ейдетика (методи, засновані на конкретно-уявному мисленні).

Вагомий внесок у розвиток науки ейдетики належить Ігорю Матюгіну, який у 90-х роках ХХ століття з групою дослідників розробив 27 методів образного розвитку уваги та пам'яті. Він запропонував використовувати цілий спектр уявлень і фантазій: зорових, рухових, тактильних, нюхових та смакових.

З 1990-го року впровадження методів ейдетики в Україні почав здійснювати засновник «Української школи ейдетики «Мнемозіна»

Євген Антошук, в якій кожен може навчитися у ігровій формі запам'ятовувати слова (у тому числі й іноземні), цифри, обличчя, імена, вірші, великі тексти тощо. Він зазначає, що вміння дорослого «спускатися» до рівня дитини, тобто бачити яскраво, вміння дивуватися, фантазувати – це і є ейдетика [2].

Виділимо принципи роботи та концептуальні засади роботи з дітьми дошкільного віку у ЗДО за технологією ейдетики на заняттях.

Чого може навчити ейдетика?

1. Запам'ятовувати швидко і згадувати легко.
2. Включати позитивне мислення, позитивний настрій.
3. Розвивати мислення, мовлення.
4. Керувати своєю увагою.
5. Активізувати увагу [3].

З огляду на вище сказане, можна визначити принципи роботи за системою ейдетики, а саме: створення радісної, веселої атмосфери; розподіл інформації, відповідно до особливостей кожної дитини; мобільність і доступність ігрового матеріалу.

Оскільки технологія ейдетики ґрунтується на процесах пам'яті, виокремимо правила ефективного запам'ятовування: вивчаючи будь-що, налаштовувати себе на уявлення, а не на запам'ятовування; вправно користуватися фантазією; не вчити вголос; в уяві не повинно відбуватись нічого негативного, тільки кумедне, веселе, незвичайне; зовсім не обов'язково, щоб усе вийшло з першого разу; довіряти собі, проганяючи сумніви щодо своїх можливостей; не перебувати у стані очікування результату, бо таке очікування може призвести до напруження, а будь-яке напруження руйнує уяву; не зазубрювати; не напружуватися під час пригадування; не повторювати багато разів [3]. Наприклад: в олівчика з'являється носик, і він стає схожим на одиницю. Або душевий шланг вигнув шию і перетворився на цифру 2.

Методи популярної сьогодні ейдотехніки базуються на максимальному використанні образного типу інформації, а саме: вільних асоціацій, пов'язаних з предметними образами; кольірних асоціацій; геометричних; тактильних асоціацій; предметних асоціацій; асоціацій, викликаних друдлами; звукових асоціацій; смакових асоціацій; нюхових асоціацій; графічних асоціацій.

Зупинимо свою увагу на деяких з поданих вище методах ейдетики, які, на нашу увагу, доцільно використовувати на заняттях з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку.

Метод «образних гачків» – друдлів. Друдли – це загадка-головоломка; малюнок, про який неможливо чітко сказати, що це таке (рис. 1).

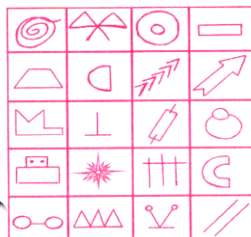

Рис. 1. Друдли

Використання друдлів сприяє розвитку асоціативного та дивергентного мислення, пам'яті, вчить знаходити нестандартні підходи до різноманітних задач, допомагає у розвитку математичного мислення [2, с. 32].

Вивчаючи сенсорні еталони з дітьми дошкільного віку, доцільно використовувати завдання для розвитку тактильної пам'яті, тобто використовувати матеріали з різними текстурами. Діти зацікавлені не лише спостерігати, але й торкнутися будь-якого матеріалу (м'якого або жорсткого, гладкого або грубого) і сказати, про що вони думали, і що це їм нагадувало, саме так розвиваємо у дітей дошкільного віку слухову та нюхову пам'ять.

Пропонуємо проводити повсякденні цілеспрямовані спостереження у докільці за наперед визначеними орієнтирами: форма, колір, розмір тощо. Робота над одним орієнтиром проводиться упродовж тижня у вигляді змагань чи ігор: «На найдовший список помічених форм (кольорів)» тощо.

Для розвитку асоціативного мислення можна провести ігри у формі «Асоціативних запитань». Запитання ставить вихователь, а потім діти за таким зразком: «Хто про що подумав, коли побачив трикутник?»; «Хто про що подумав, коли побачив зелений колір?». Що стосується розвитку тактильних відчуттів, то слід давати відчутти дитині на дотик поверхню, оскільки досвіду дитини ще не достатньо,

щоб спиратися лише на словесний орієнтир. Наприклад: «Пухнастий! Хто про що подумав?» (зайчик, лисиця) [3].

Малюнки та схеми, розташовані в групі на «видному» місці, дають можливість дитині самостійно звернути увагу на ілюстрації упродовж дня і запам'ятати чи повторити вивчене, такий засіб тренує мислення та пам'ять, і головне – це проходить як цікава дидактична гра.

Ефективність ейдотехніки на заняттях з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку побудована на формулі: уява + позитивні емоції = засвоєна інформація. Перевагою використання засобів ейдотехніки в ЗДО є розширення можливостей, об'єму пам'яті, збагачення словесної і образної уяви, багатогранності сприйняття світу, розвиток творчого мислення, є лаконічним у використанні – максимум закодованої інформації при мінімумі візуальних або графічних знаків, розвиток швидкості мислення – здатності швидко знаходити рішення та генерувати ідеї, розвиток об'єму та тривалості уваги, вміння помічати деталі, без напруження їх пригадувати, є гнучкою у використанні – застосування різноманітних підходів для рішення завдання, розвиток відчуття – розвиток не тільки зорової пам'яті, але й слухових, тактильних відчуттів, пробуджує пізнавальну активність, бажання розвиватися, бачити свої успіхи, розвиває позитивні емоції та відношення до життя, надає можливість кожному побачити свої здібності, таланти і результати, розвиває впевненість у собі.

Отже, ейдетика представляє нову освітню технологію, яка дозволить кожній дитині дошкільного віку комфортно та легко здобувати нові знання, отримуючи задоволення від реалізації своїх здібностей.

Список використаних джерел

1. Антошук Є. Знайомтеся: ейдетика: (техніка запам'ятовування). *Шкільний світ*. 2000. № 8. С.9.
2. Богосвятська А. І. Методика ейдотехніки та її використання словесниками. *Зарубіжна література в школах України*. 2012. № 5. С. 32-36.
3. Пащенко О. Креативний розвиток: ейдетика для дорослих і малих. *Дошкільне виховання*. 2012. № 2. С. 24-26.